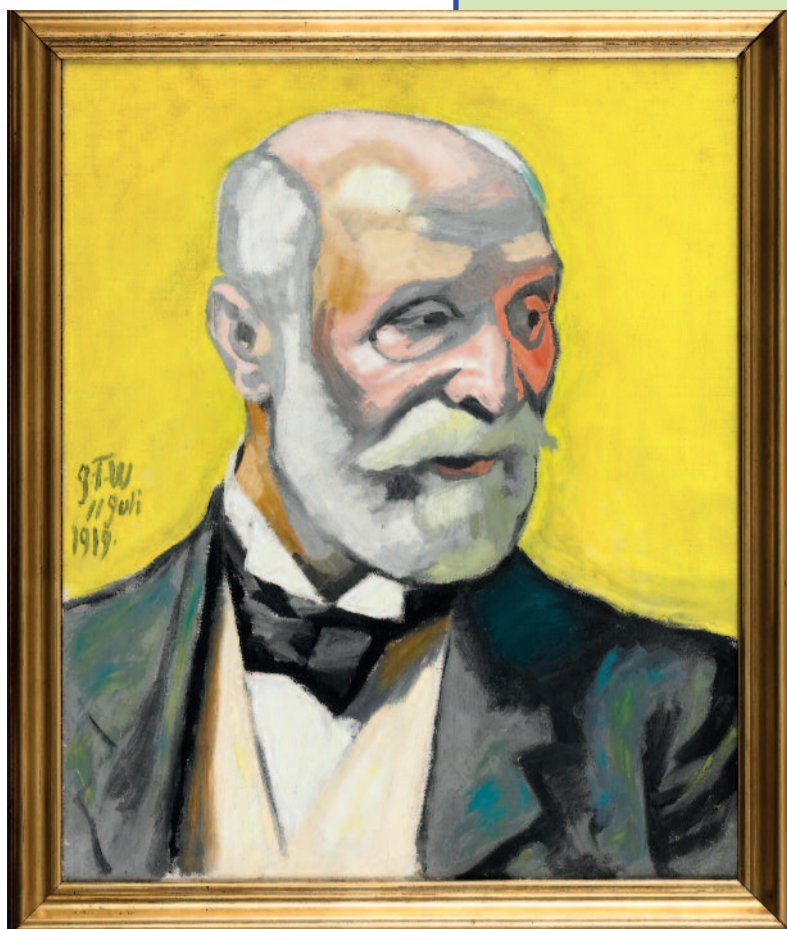

Portræt af en borgmester

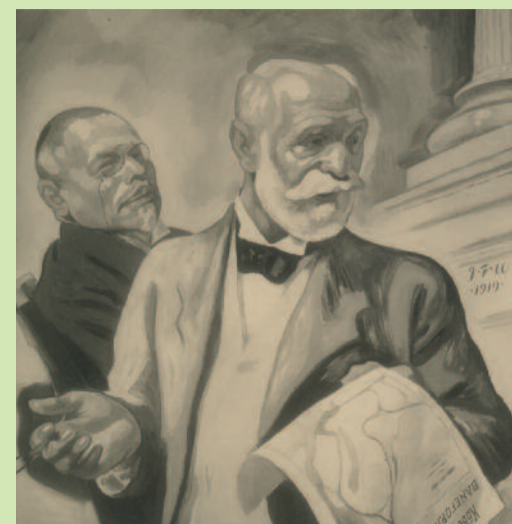
PORTRÆT AF BORGMESTER JACOB MARSTRAND. SKITSE, 1919. OLIE PÅ LÆRRED, 61 X 52 CM

8

Jacob Marstrand var borgmester i København for 100 år siden. Han bad Willumsen male sit portræt, fordi han godt kunne lide Willumsens måde at male på. Det kaldes også for kunstnerens stil. Portrættet skulle hænge på Rådhuset.

- Hvordan kan man se, at Marstrand er borgmester? Kunne han være noget andet?
- Hvilke ord kan du bruge til at beskrive Willumsens måde at male på?

På museet hænger en skitse til portrættet. I skitsen har Willumsen øvet sig i at male borgmesteren.

PORTRÆT AF BORGMESTER JACOB MARSTRAND OG RÅDMAND CUSTAV PHILIPSEN, 1919. OLIE PÅ LÆRRED, 103 X 101 CM, KØBENHAVNS RÅDHUS. (J.F. WILLUMSENS FOTOTEKNIK, J.F. WILLUMSENS MUSEUM)

I det færdige portræt, som hænger på Københavns Rådhus, sidder borgmesteren sammen med en medhjælper. Borgmesteren kigger på en byplan. Det fortæller os, at han var byplanborgmester.

Følsom natur – fantastisk fantasi

9

Willumsen malede mange billeder af bjerge. Da han var ung, rejste han meget i bjergene i Norge og i Alperne i Sydeuropa. Da han blev gammel, fandt han sine gamle fotografier og tegninger af bjerge frem og brugte dem til at male nye bjergbilleder efter.

Her har Willumsen malet en stejl bjergskrånning med sneklatter, skyer og fåge.

- Kan du se andre ting i billedet?

Brug din fantasi. Willumsen har helt sikkert brugt sin, da han malede billedet. Man kan faktisk sige, at bjergbilledet er et portræt af Willumsens fantasi.

TÅGER OG SNEKLATTER PÅ ET BJERG, 1938. OLIE PÅ LÆRRED, 127 X 150 CM

Tag et portrætfoto af dig selv. Fx med en mobiltelefon. Eksperimenter med at se glad, frist eller bekymret ud. Prøv også at være dig selv. Hvordan ser du ud, når du er mest dig selv?

J.F. WILLUMSENS MUSEUM

Vild med iscenesættelse.
J.F. Willumsens portrætter
Formidlingsmateriale til 0.-3. klasse

J.F. Willumsens Museum
Jenriksvej 4
3600 Frederikssund
Tlf. 47 31 07 73
www.jfwillumsensmuseum.dk

Åbningslister:
Tirsdag-søndag 10-17. Mandag lukket

Entre: Fri entre for børn og skoleklasser

Omvisning og værkstedsforløb:
Efter aftale med museet på tlf. 47 31 07 73

Transport:
S-tog, linje H og C, til Frederikssund Station.
Afstand ca. 1,7 km fra Frederikssund Station til museet.
Bus 301, 323 fra Frederikssund Station til stoppested *Omkørselsvejen/Kocksvej*. Bus 318, 322, 229E fra Frederikssund Station til stoppested *Rosenvænge/Færgevej*.
Afstand ca. 0,5 km fra stoppestederne.

Fri parkering med bus og bil ved museet.

© J.F. Willumsens Museum 2009
Oplag: 6000
Tekst: Marie Laulund
Redaktion: Lisbeth Lund og Marie Laulund
Alle værker af J.F. Willumsen, J.F. Willumsens Museum.
Foto: J.F. Willumsens Museum/Anders Sune Berg, Bent Ryberg, J.F. Willumsen.
Copyright efter aftale med J.F. Willumsens efterkommere.
Tryk: Kailow Graphic
Grafisk design: Marianne Bisballe/Skoletjenesten

 Skoletjenesten

Vild med iscenesættelse

J.F. Willumsens portrætter

0.-3. klasse

J.F. Willumsen (1863-1958) var vild med at arbejde med mennesker. Han malede dem, fotograferede dem og gav dem form i skulpturer. Kunstværkerne kaldes for *portrætter*.

Willumsen skabte portrætter af sig selv, sin familie og sine venner. Og af folk, som bestilte portrætter hos ham. Hver gang Willumsen lavede et portræt, forsøgte han at fortælle om et menneskes udseende og personlighed.

I Juniormuseet i J.F. Willumsens Museum kan du se nogle af Willumsens portrætter.

Her kan du se 9 af Willumsens portrætter

At være sig selv – eller en helt anden?

Tænker du nogen gange over, hvornår du er dig selv? Har du leget, at du var et andet menneske?

Bliver du klædt ud til fastelavn? Så ligner du ikke dig selv, og måske opfører du dig anderledes, end du plejer. Din fastelavnsdragt gør dig til en anden for en dag, du leger en ny *rolle*. Man kan sige, at du har fået en ny *identitet*.

Hver gang du leger, at du er et andet menneske, eller klæder dig ud, *iscenesætter* du dig selv som en anden.

Som kunstner kunne Willumsen også *iscenesætte* de mennesker, han malede portrætter af. Han klædte dem ikke ud, men brugte forskellige malemåder, farver og former i malerierne.

ET ØJE. KERAMISK PRØVESTYKKE. 1891. CLASERET LERTØJ. 9 X 11 CM.

Sjælens spejl

Når vi kigger på et andet menneske – eller et portræt – er øjnene noget af det første, vi ser. Måske er det derfor, at Willumsen har skabt *Et øje*. Øjet er åbent og kigger lige frem. Vidste du, at man kan kalde øjnene for "sjælens spejl"? Fordi vores øjne fortæller, hvordan vi har det. Om vi er kede af det, glade eller spændte. Portrætter handler tit om at se et menneskes *ydre* og forstå dets *indre*. Altså at fornemme personens humør, tanker og drømme.

Hvad er et portræt?

Et portræt er et kunstværk, som forestiller en bestemt person, der lever eller har levet. Når vi ser på et portræt, kan vi måske regne ud, hvad personen arbejder med og bruger sin fritid på – ud fra tøj, symboler osv.

Vi kan måske også fornemme, i hvilket humør personen er. Et portræt kan altså fortælle om et menneskes *ydre* og *indre*.

Selvportrætter

1

Da Willumsen var 22 år, malede han sit eget portræt. Når en kunstner maler sig selv, kaldes det et *selvportræt*.

Vi kan se, at han har en hvid skjorte og en sort jakke på. Hans ansigt er alvorligt, og han kigger direkte på os.

SELVPORTRÆT. 1885. OLIE PÅ LÆRRED. 41 X 34 CM.

- Hvad tror du, han tænker? Ligner Willumsen en kunstner? I hvilket humør er han?
- Hvordan har du det, når du kigger på Willumsens selvportræt? Kan du få lov til at kigge i fred, eller er det som om, han kigger tilbage på dig?

2

SELVPORTRÆT I LÆJLIGHEDEN I BØRSKADEN. 1899. FOTOGRAFI. 17 X 12 CM.

Willumsen tog også selvportrætter med et kamera. På fotografiet ser vi ham i fuld gang med at dekorere en vase. Han står med siden til, med arbejdstøj på, og han ser meget koncentreret ud. Som om han ikke ved, at der bliver taget et fotografi.

Men det vidste han godt, for han har selv taget fotografiet med en fjernudløser.

- Hvorfor tror du, at Willumsen ville stå og arbejde i sit selvportræt?
- Hvor mange portrætter kan du se på fotografiet?

Selvportrætter – når en kunstner maler sig selv

MALEREN OG HANS FAMILIE. 1912. OLIE PÅ LÆRRED. 230 X 243 CM

3

Her har Willumsen malet et familieportræt med sig selv, sin hustru Edith og deres to døtre Anse og Gersemi. Der er også en dreng med på billedet. Han hed Helge Melbin og var slet ikke i familie med Willumsen. Hvorfor tror du, at Helge er med på billedet?

Anse og Gersemi flokkes om deres mor, som står i den røde stue iført en smuk, rød silkekjole, hvide handsker og en fin hat med blomster.

- Hvad sker der i billedet? Siger pigerne farvel til Edith, som er på vej i byen? Og skal Willumsen med? Eller?
- Hvorfor tror du, at Willumsen *både* har fint festtøj på og pensel og palet i hænderne?

SELVPORTRÆT I MALERBLUSE. 1933. OLIE PÅ LÆRRED. 119 X 117 CM

Tegn et portræt af dig selv uden at kigge i et spejl. Hvad er der særligt ved dit ansigt?

*Hvordan er Willumsens humør?
Hvorfor tror du, at han ikke er begyndt at tegne endnu?*

4

Da Willumsen havde 70-års fødselsdag, malede han igen sig selv. Han har en plettet malerbluse på, og i hånden holder han et sort kridt. Men han er ikke gået i gang med at tegne på det hvide lærred, der hænger foran ham.

- Kender du det at mangle en god idé. Til en leg eller en tegning eller en gave?
- Hvad gør du så for at få en god idé?

Et barn i marmor – Willumsens datter

5

Her ser du igen et portræt af Willumsens datter Anse. Det er en skulptur og kaldes for en *portrætbuste*.

Anse er ked af det. Hendes øjne er næsten lukkede, og hun vender sit hoved nedad.

- Hvad synes du om at se på skulpturen, der forestiller en grædende Anse?
- Hvordan vil du have det med, at nogen tager et fotografi af dig, mens du græder?

ANSE TILDER. 1918. MARMOR. HØJDE 48 CM

Gådefulde portrætter

HIMMELGÆDEN. SKITSE. 1936. OLIE PÅ LÆRRED. 54 X 65 CM

HIMMELGÆDEN. 1938. OLIE PÅ LÆRRED. 220 X 300 CM

6

Willumsens ansigt sidder på en tigerkrop, der svæver i rummet. Tigreren har ikke tigrerforben, men arme og hænder.

- Er det en drøm eller fantasi? Eller?

Maleriet er en skitse til et stort billede, der hedder *Himmelgæden*. I skitsen har Willumsen øvet sig på at male sit selvportræt.

Vi kan sagtens genkende Willumsens ansigtstræk, arme og hænder. I det færdige maleri holder han sine arme og hænder som i de to malerier *Maleren og hans familie* 3 og *Selvportræt i malerbluse* 4. Men han har ingen pensel og palet i hænderne.

- Hvad tror du, Willumsen vil fortælle?
- Hvilket dyr ville du male dig selv som?

Lav en portrætgåde i et glas.
Fx et stort rødbedeglas med låg.
Læg forskellige ting ned i
glasset, som fortæller noget
om dig.
Det kan fx være noget, du
rigtig godt kan lide, eller et
kært minde.
Kan dine venner, forældre
eller lærere gætte gåden?

7

Willumsen har malet en gåde, og du må undersøge billedet for at regne den ud.

- Hvem tror du, at fødselsdagskagen er til?
Og hvor skal fødselaren sidde?

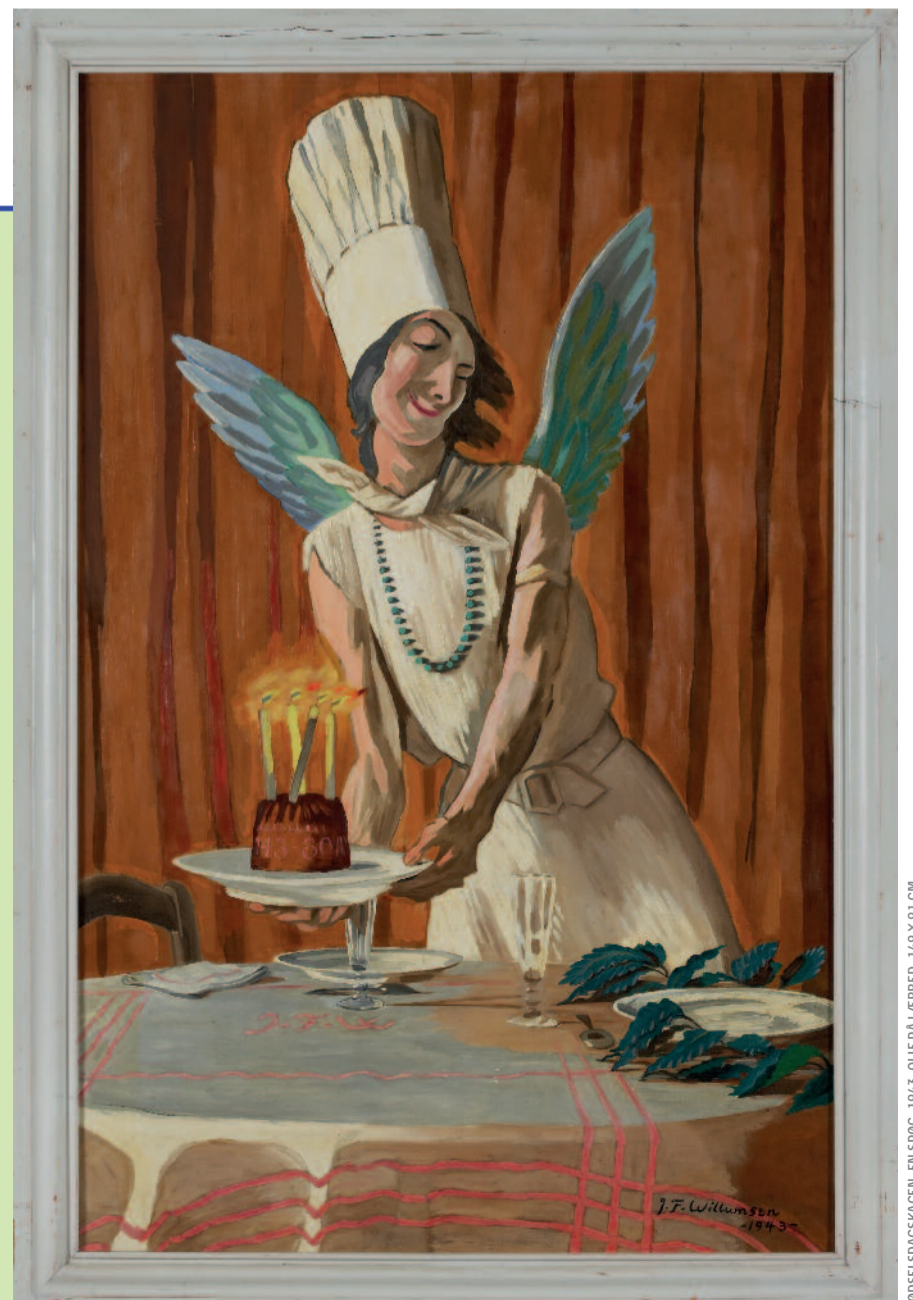
Har du brug for hjælp, er der her nogle ledetråde, som kan lede dig på vej:

NB!

Willumsen blev født i 1863, og blev døbt Jørgens Ferdinand Willumsen.
3761 i 1913. Han malede billedet i 1943.

- Hvor gammel var Willumsen, da han malede billedet?
- Hvad er der broderet på dugen?

Kvinden med kokkehue og blå vinger er Willumsens kæreste Michelle. Han har malet hende med blå vinger for at fortælle os, at hun var hans *muse*, en slags engel, som hjalp ham med at få ideer til sine kunstværker.

FØDSELSDAGSKAGEN. EN SPOG. 1943. OLIE PÅ LÆRRED. 149 X 91 CM